

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Scrisoare Pastorală căt-re toți credincioșii din Eparhie.

O înduioșătoare bucurie mă cuprinde văzând că iubiții noștri credincioși în timpul din urmă tot mai mult se apropie de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. În adevăr iubiții mei, tot mai mult se bucură inima mea și a preoților mei, văzându-Vă ostenind pe căile vieții și adunându-Vă hrană sufletească pentru voi și pentru fiii voștri.

Mi-s'a dat bucuria să ascult, nu de mult, un cor alcătuit din biete jemei și fete oarbe, cari nu au fericirea să vadă zâmbetul părinților sau al pruncilor sau al fraților. Bunul preot care le conducea, le-a învățat să cânte minunat și foarte mișcat am rămas, când le-am auzit pe ele cântând mișcător: „Văzut-am lumina cea adevărată . . .” O, ele, cari nu văd lumina soarelui și nici cerul țântuit cu stele, cântă duios: „Văzut-am lumina cea adevărată!”

Iubiții Mei!

Noi, cari ne bucurăm de lumina ochilor și vedem frumsețile lumii, „văzut-am oare lumina cea adevărată și luat-am oare duhul cel Ceresc?” Faptele noastre să răspundă la aceasta întrebare; faptele noastre să fie dovadă că vrem să fie mai mult bine între noi.

Să ne gândim că ne avem și noi săracii cari ne întâmpină cu cereri în năcazurile lor. Ca să-i putem ajuta, dispunem ca aceste cuvinte ale noastre să fie citite în sfânta biserică din fiecare parohie a noastră, iar apoi să se poarte un disc, al cărui rezultat să se

trimită pentru Fondul milnelor la Casseria Consiliului nostru eparhial.

Binecuvântați veți fi dăruind, pentru că: „Fericțiți sunt cei milostivi, că aceia se vor milui”.

Un ziar aduce vestea, că văduva Natalia Dumitrescu din parohia Costești (jud. Argeș) a înzestrat cu o casă nouă și cu locul ei, pe tânărul său fiu: Nicolae Dumitru și soția sa Ilinca. Este o faptă pilduitoare, care ilustrează minunat inima darnică a unei femei.

Nu, nu, nu este un tapt divers acesta. Concepția creștină privește averea ca pe un depozit primit spre administrare. Acea femeie a dovedit că știe să dea vieții sale un sens mai înalt, că scopul suprem al luptei pământeste nu l-a uitat. Ea a arătat nu câtă avere are, ci a dovedit ce suflet are. Ea a făcut mărturie, că știe să urmeze pe Hristos în viața socială. Ea putea să se izoleze de lume, ocupându-se zilnic numai cu calculele egoiste ale averii, dar inima nu o lasă să se îndepărteze de legea iubirii divine, pentru că fără aceasta iubire legile omenești ale vieții sociale sunt slabe.

Iată avem aici sărbătoarea sfântului Nicolae, iar peste trei săptămâni a sfântului Vasilie! Cine se mai gândește la pilda de milostenie a acestor sfinți? Vasilie cel Mare zice: „Pâinea pe care tu o fii închisă este a celui flămând, haină pe care o păstrezi tu în lăzi, este a aceluia, care e gol. Încălțăminte care se strică la tine este a celui desculți . . .

In chipul acesta, tu faci nedreptate aceloră cărora ai putea să le dai din bunurile tale?"

Acelaș sfânt spune:

"Cum poți tu să ai paturi de argint, scaune de fildeș, când curtea locuinței tale este plină de săraci fără de număr, al căror plâns îl auzi?! Câte datorii s'ar putea plăti după valoarea unui inel de-al tău?! Sau câte cocioabe dărăpănate s'ar repara?! O singură ladă de a ta, cu haine, conține atâta cât ar încălzi un popor întreg care tremură de frig."

Noi, în calitate de părinte sufletesc ne facem și pe această cale datoria, apelând la inimile caritabile să nu uite că au datorii și către suflet, iar nu numai către prunci pentru cari adună avere. Noi aducem aminte credincioșilor noștri că mare este răbdarea săracilor, deci mare trebuie să fie și dărnicia.

Lumea de azi se ocupă de asanarea băncilor, de refacerea creditului. Sunt lucruri trebuitoare, dar tot atât de trebuitoare sunt și cerințele dragostei creștine. La episcopia Aradului este un modest fond al milelor, din care s'au dat și ajutoare pentru sinistrați. Așteptăm ca cei buni, cei cu dare de mână să ne ajute a ne putea face datoria față de săraci. Apelăm la înțelegerea creștinească a creștinilor noștri, mai ales acum în preajma sfintelor sărbători.

*Al vostru al tuturor de tot binele voitor
Arad, 6 Decembrie 1933*

*† DR. GRIGORIE GH. COMȘA
Episcopul Aradului.*

Politicianismul preoției.

Până acum ni s'a dat să cunoaștem din trei centre episcopesti dacă nu cumva vor mai fi fost și altele necunoscute de noi — ordine de opreliște pentru preoțimea noastră ortodoxă, ca să părăsească politicianismul, ca pe o deprindere, cu care nu mai congruiază interesele Sfintelor noastre Biserici, din timpul prezent. Primul este de dată mai veche, al Preasf. Roman Clorogariu, dela Orade; al doilea s'a emanat nu de mult dela P. S. Visarion al Râmnicului; iar cel mai proaspăt e dat de curând din partea In. P. Sf. Mitropolit al Moldovei. Ordinele acestea își au la bază constatarea vrajbei, ce s'a produs în timpul din urmă între preoți și credincioși din motivul, că unii preoți s'au aruncat în văltoarea luptelor de partid. Nu încape îndoială, că aceste lupte au repercusiune asupra cauzelor bisericesti, cari numai pe timp de pace pot evolua; dar urmările lor dezastruoase le simte și preotul. Preasfințitul dela Orade slobozise ordinul, după ce pe un preot, poporul după alegerile de deputați, l-au dat afară din comună.

Suntem de credință, că boala constatată în cele trei dieceze, grasează în toată țara, dar nu i-s'a dat

până acum importanța cuvenită. Intocmai ca și participarea preoților la administrația Instituțiilor financiare, abia acum s'a aflat de Sf. Sinod că e anticanonica și primejdioasă prestigiului bisericesc, pe când mai înainte de alte centre bisericesti era aprobată.

Se pare însă, că și toleranța politicianismului preoției noastre trebuie să fie pe sfârșit. Pentru că abstrăgând dela dauna ce o sufăr comunele, pe urma dușmăniei ajunsă la paroxism, între preot și popor, prin lupta de partide, terfelirea tagmei preoțești prizu ziare, cum a început a-se practica în ultimul timp, mult nu poate dăinui.

Când scrisesem în acest prețuit organ despre mizeriile preoției, amintisem și de pericolul politicianismului, care încă e o hidră cu multe capete, cari pe rând, les la iveală.

Tocmai într'una din zilele acestea, când cu schimbarea guvernului, o tabără de țărani, comandați de un intelectual au demonstrat pe străzile Timișorli și, îndeosebi, înaintea primăriei și prefecturii. O foaie din localitate scrie, relativ la aceasta, că pe asfaltul festivit erau și preoți, pe cari, contrar poruncii a IV-a bisericesti îi cinstește așa: *"Preoții acela cu ochii smolți (?) — catafele ale târătoare ale viciei murilor electorale de totdeauna... nici odată n'am avut penibilul jăranului dislocat dela vatra lui sătească și a popii unei altă electorală ca de data asta."* Aici nu mai e lipsă de comentariu. Susținem însă, că aceasta e o latură numai a politicianismului preoțesc.

Eu mai scrisesem odată, la acest loc, despre preoți și politică, combătând politicianismul pe baza experiențelor proprii. Și acum, fiindcă mă doare de cele ce aud vorbindu-se de clerul Bisericii mele, îmi iau voie a înfățișa rolul preotului nostru în politică, pentru care o paralelă dintre trecut și prezent se impune.

În era ungurească pentru preoțimea noastră din aceste părți avea rost un rol politic și anume, ca membru al partidului național. Trebuia ținută aprinsă flacăra sentimentului național; trebuia nutrit idealismul, caruia îi putem mulțami, în mare parte, vinrea tuturor Românilor. În partidul național-român s'a făcut educațiunea masselor, în această direcțiune, din care, de sine înțeles, că preoții nu puteau lipsi. Dar au luat parte și învățătorii.

Pe acel timp, eu încă mi-am luat partea, pot zice a leului, ajungând în groapa de lupi, din care abia am ieșit. Era un epizod din viață, care mă ducea cu siguranță la Șoproon, ca pe alți mulți preoți, dar, spre norocul meu, notarul de pe acele vremi s'a fost strămutat din comună. Și câți dintre învățătorii, cari erau mai expuși și-au pierdut postul pe acele vremi și umblau cu pălăria în mână pe la ușile șefilor-conducători pentru sprijin, dar fără succes.

Așa erau atunci vremile și preoții au înțeles glasul lor.

Azi însă, trăim vremi cu totul schimbate. Dela Nistru până la Tisa trăim sub legea și limba românească. Idealul moșilor și părinților noștri s'a împlinit. De aceea preoților nu le mai incumbă datoria a educa poporul afară de biserică în direcție națională, pe când atâtea alte instituțiuni suplinesc această funcțiune: și școala și armata și administrația și justiția și câte altele, încât nu mai e nevoie ca preotul să se înroleze în vr'un partid politic pentru a face educația națională a poporului. Ar fi și un lucru riscat; pentru că în partidele politice de acum nu se propagă alta decât ura

în contra fraților de acelaș neam, cari urmează altă credință politică. De aici apoi și ura, ce se naște între preot și credincioșii, cari susțin pe alți idoli politici. Ar fi deci timpul ca preotii înșiși să-și dea seama despre acest adevăr.

Ceva senz ar avea pentru preotul, care are ambiția să ajungă deputat ori alt demnitar pe la județ cu retribuție. Dar aici are loc proverbul: „Nu poți ținea dol pepeți într'o mână”, și: „Nu poți sluji și lui Dumnezeu și mamonei”. Iar pentru satisfacerea unei ambițiuni suferă familia, suferă parohia și în cele mai multe cazuri se deschide o prăpastie între ei și popor.

Sunt de credință, că servesc cauzei noastre bisericești expunând aceste constatări despre partidele politice, carora eu de mult nu le aparțin.

Pr. Nicolae Crișmarlu.

Constituirea Ligei Antirevizioniste în Arad.

Duminecă în 10 l. c. s'a constituit în orașul nostru — într'o atmosferă de entuziasm. Liga Antirevizionistă. La ora 11, cele 3 camere dela „Cercul românesc” au fost înșesate de public, venit să demonstreze în fața lumii că poporul român nu va ceda nici o palmă de pământ din corpul scumpei noastre patrii. Pământ, care fost totdeauna al nostru. Și s'a spus vecinilor de peste graniță, că cei ce vor cuteza să între în țara noastră, cu gânduri haine de cucerire, aici își vor lăsa măselele.

Sedința de constituire a fost convocată de organizația „Străjerii României” sub patronajul P. S. Sale Episcopului nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, și a vechilor noștri luptători naționali: Vasile Goldiș, Dr. I. Suciu și Dr. Ștefan C. Pop.

Sedința de constituire a fost deschisă de tânărul avocat Dr. Aron Petruș, proclamat fiind să prezideze dl. Dr. Teodor Botiș rectorul Academiei Teologice, iar secretar Aron Petruș.

În mijlocul unor ovațiuni frenetice se citesc scrisorile de aderență și îmbărbătare ale vajnicilor bărbați V. Goldiș, I. Suciu și Șt. Pop. Apoi I. P. C. Sa Arhimandritul Dr. I. Suciu spune că P. S. Sa Episcopul Grigorie, călătorit fiind la ședințele sf. Sinod la București, ca totdeauna și acuma îmbrățișează cu toată căldura ideia constituirii Ligei Antirevizioniste și îndeamnă toata suflarea românească din eparhia Aradului ca sub conducerea P. S. Sale, să facă aici la graniță pivot de apărare contra dușmanilor din afară. Au urmat unul după altul reprezentanții tuturor asociațiilor, instituțiilor și diferite organizații cari toți aderă la constituirea Ligei Antirevizioniste. Președinte al Ligei a fost proclamat cu mare însuflețire P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, iar secretar d. Aron Petruș.

S'a hotărât: 1. Să se înscrie în Liga Antirevizionistă toți Românii. 2. Să se boicoteze toate gazetele ungu-rești. 3. Românii să cumpere marfă numai dela comercianții și industriașii Români. 4. Se vor țipări afișe de propagandă, cari vor fi afișate pe străzi, gări, trenuri, tramvaie etc. 5. Se vor româniiza toate numele și numirile unguurizate. 6. Se vor înființa insignii antirevizioniste, pe cari le vor purta toți Românii. Acțiunea pornit cu entuziasm. Să mergem spre isbândă.

Congresul misionar la Chișinău.

Pentru a 2 oră Chișinăul a adăpostit pe misionarii rom. ort. din România, veniți, să discute împreună marea problemă de reînșănătoșare morală, și să afle mijloacele cele mai potrivite pentru apărarea ntregității sufletului românesc.

Amăsurat programului, deschiderii congresului i-a premers sf. Liturghie împreună cu chemarea Duhului Sfânt.

Servește I. P. Sf. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei asistat de un sobor de 18 preoți și 5 diaconi.

Răspunsurile le cântă admirabil corul catedralei condus de măestru Preot Berezaoschi. Frumuseța serviciului dumnezeesc, cântările bisericești executate cu sentiment și precisiune te făcea să nu te mai simți pe pământ. La priceasnă predică cu multă însuflețire Păr. Fleișer din Suceava, despre sf. Evanghelle și importanța Ei pentru individ, familie și națiune. Este de remarcat disciplina, ce domnește în biserică în cursul serviciilor divine. Disciplina, ce ar trebui imitată și de noi. Pictura bisericască, saloanele, obiectele sfinte din argint și aur grăiesc despre situația înfloritoare, și privilegiile de cari s'a bucurat Sf. ortodoxie în marile imperii rus.

Congresul este deschis de către I. P. Sf. Sa Mitropolitul Gurie, care face un istoric al celor 3 congrese anterioare, și arătând impedimentele ce au zădărnicit ținerea în fie care an a acelor congrese. Salută autoritățile civile și militare, cari prin prezența lor au ridicat nimbul acelu congres și încurajază munca misionară.

La salutul I. P. Sf. Sale, primul răspunde Dl. ministru Pan Halpa, menționând, că tot deauna dar mai cu seamă azi, a fi bun român înșeamnă a fi bun creștin, și nice-un guvern nu va lipsi dela datoria sa față de biserică.

Dl. Dr. Moise Ienciu, spune, că ori care ar fi progresul ce-l face știința, și ori cari ar fi metodele de combatere, Dsa susține, că armele de luptă ale preoțimei, trebuie să fie pacea și iubirea.

Dl. Popescu Prahova decanul facultății de teologie din Chișinău accentulează neceșitatea tot mai imperativă de participare a laicilor la lupta misionară. Subliniază neceșitatea specializării misionarilor, căci burulana ateismului și neghina sectelor luptă cu atâta înverșunare, la nimicirea religiei lui Hristos, și implicit contra statului.

Dl. general Muha spune, că credința în Dzeu a dat tărie soldatului român, și această credință l-a ajutat ca să poată smulge din ghlarele urlașelor împărății cele 3 provincii românești. Noi, și întreaga armată română întovărășim cu dragoste manifestările de această natură.

P. C. Sa Dr. Oreste Tarangul Inspector misionar al Mitropoliei Bucovinei aduce salutul și binecuvântarea I. P. Sf. Sale Nectarie Mitropolitul Bucovinei, și spune, că starea bisericii în Bucovina este alarmantă: Curente de tot soiul sapă la temelia bisericii și a statului: Accentuează, că până când sectarii au ceva comun cu noi, credința în Dzeu, ateismul îmbracă o formă mai periculoasă. Se impune o educație mai religioasă a tineretului, și noi metode de luptă creștină.

Dl. prof. univ. Vasile G. Ispir, aduce salutul facultății de teologie, spunând, că cuvântul misiune este cuvânt nou în biserica noastră, ori cel puțin nou în forma în care el este pus azi în aplicare Misiunea trebuie să fie misiunea localității față de Hristos. Ca lumea să-L iubească, mai mult, și să se apropie de el cu încredere. Misiunea să nu fie numai internă, ci să aibă tendințe de expansiune.

P. C. Sa Păr. Constantin Moraitachis aduce salutul Sf. Patriarhii ecumenice din Constantinopol, și a bisericii grecești și rusești din România. Accentuează necesitatea colaborării tuturor bisericilor naționale și autocefale ortodoxe, având chiar un organ comun de publicitate.

Dl. Popescu Tudor, aduce salutul Societății naționale ortodoxe a femeilor române, spunând, că această societate, este cea mai veche societate misionară. Combate cu puterea de convingere ce-l caracterizează atitudinea statului față de misionari și față de biserică peste tot. Statul spune Dsa, nu numai încurajază curentele subversive dar însuși legalizează ateismul.

Dl. Pellvan, făcând elagiul marelui Mitropolit A. Șaguna înființatorul Asociației pentru literatura și cultura poporului român „Astra” din Ardeal, aduce salutul „Astrei” din Basarabia pe care o numește fică bătrânei Asociații dela Sibiu. Nu înțelege activarea acelei asociații, decât în cea mai strânsă legătură cu Biserica. Misiunea să se îndrepte mai întâi către membrii ce aparțin formal Bisericii, fiind mai periculoși dușmanii interni ca cei externi. Mai vorbesc: Pr. Comerzan în numele Consiliului central bisericesc, Pr. Secaș în numele I. P. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului. Un reprezentant al societății filantropice „Marta și Maria” din Chișinău. Uniunea clericilor români ort. din Basarabiă. Cercul misionar „Mitropolitul Guriee din Chișinău. În fine P. C. Sa Păr. consiliul referent al secției culturale Vladimir Burjacovschi citește telegramele de felicitare dela I. P. Sf. Sale Mitropolit Dionisie al Varșoviei, și dela cercul misionar ort. din Polonia.

Cu această ședința primă se ridică, și prezidiul anunță ședința proximală pe ora 5 d. a.

În ședința de d. a. primul ia cuvântul P. C. Sa păr. V. Burjacovschi, referentul secției culturale din Chișinău. Face o amplă expunere a activității secției culturale pe teren misionar. Își exprima admirația față

de P. Sf. nostru Episcop Grigorie, precum și de felul cum a știut să organizeze misionarismul în eparhia Arad, Face o dare de seamă despre participarea delegației, ce o a luat parte la congresul misionar din Polonia.

Al II-lea ia cuvântul P. Sf. Sa Tit Sîmedrea tratând tema „Problemele misionarismului în lumea modernă” „Problema socială” Sperând că problema misionară trebuie privită din 2 puncte de vedere. Misiuni îndreptate contra necredinței și misiuni contra sectelor, și ca atare pe umerii misionarilor apasă 2 sarcini, și se impun 2 metode. Află că în privința aceasta se pot afla cele mai salutare indicațiuni în cărțile P. Sf. Episcop Grigorie, cari cărți sunt, cel mai bun prieten al P. Sf. Sale și cari i-au complectat cunoștințele în chestiunea sectară.

Se aprind discuții în privința creștinismului social, la cari iau parte Prof. univ. V. Ispir, adv. Popescu Tudor și Dl. ministru Pan Halipa accentuând unanim, că biserica trebuie să vină cu soluțiuni, pentru rezolvarea problemelor sociale, fie economice, fie de altă natură.

Ziua a II. 30 Octomvrie.

I. P. Sf. Mitropolit Gurie prezintă congresului pe P. Sf. Sa Episcopul Grigorie sosit în seara zilei de 29 Oct. Pe care-L roagă să prezideze ședința. Primul ia cuvântul P. Sf. Sa Ep. Grigorie, salutând și binecuvântând congresul și numele Sf. Sinod, și în numele P. Sf. Sale. Arătând dragostea și bucuria de care a fost călăuzit tot deauna, față de problema misionară, și aceasta dragoste L-a adus și de data aceasta în mijlocul misionarilor. Cuvântarea P. Sf. Sale este plină de căldură și dragoste adevărat părintească. Ea mișcă și electrizează, și estă răsplătită cu urale ce nu vor să contenească.

Intrându-se în ordinea de zi, P. C. Sa păs. Grigorie Pișculescu (Gala Galactlon) își dezvoltă tema „Partea cea bună ce trebuie să ni-o alegem” pe care o tratează cu multă competență, P. C. Sa pune întrebarea, contra cui este îndreptat misionarismul? Contra necredincioșilor ce tăgăduiesc însăși existența lui Dzeu? ori contra celor ce strâmbă adevărata învățătură a divinului. Mântuitor? Spune că sectele sunt incidente numai adevăratul pericol este în catolicism, reformațiune ori calvinism. Atât catolicii, cât și reformații, au părăsit drumul drept, luându-o fiecare în altă parte, unii adaugând, iar ceilalți lăsând din adevărata învățătură a Bisericii ecumenice. Reformații n'au reformat ci au distrus Biserica exilând pe Hristosul Euharistic de pe pământ. E de părerea să nu se facă multă avocatură teologică, ci faptele noastre mai de grabă să rimeze cu credința. Vom birui și cuceri în măsura în care vom ști să inspirăm respect celor din jurul nostru,

DI. Dr. Lupu. Spune că la baza orîi cărei crize stă criza religioasă și accentuează, că trebuie mai în-țaiu o învingere proprie, ca să poți birui pe altul.

P. Sf. Sa Episcopul Grigorie mulțumește P. C. Sale, pentru expunerea, într'un mod atât de sublim, și convingător a temel, grație calităților, și aptitudinilor excepționale cu cari l-a izvestrat Dzeu.

I. P. S. Sa pâr. Arhimandrit Iuliu Scriban; tratează chestiunea „Despre misiunea externă” menționând, că la noi nu s'a făcut nimic pentru misiunea externă, și deocamdată să se renunțe la misiunea peste graniță. Peste tot biserica ort. a încetat de a fi misionară.

E de părere că de-ocamdată să se facă numai misiuni interne.

P. Sf. Sa Tit Simedrea, spune să se facă mai înțaiu misiuni printre cei de altă credință! Subliniază necesitatea unei misiuni în Rusia, unde milioane de tineri sunt necreștini.

DI. prof. V. Ispir. Spune, că sunt și alte obiecțiuni contra misiunii externe, între cari locul prim îl ocupă lipsa de pregătire. Trebuie intensificată viața religioasă, ca ea să se rezerveze ca un fluviu asupra necredincioșilor, mai cu seamă azi, când se pune în aplicare ateismul practic. Subliniază necesitatea înființării unui consiliu de misionari.

DI. prof. I. Savin. Arată starea de mizerie în care se află patriarhatele din Orient, și arată documentat, necesitatea înfrățirii bisericilor naționale autocefale ortodoxe pentru apărarea acelor patriarhate.

P. Sf. Sa Episcopul Grigorie, mulțumește, celor ce au luat parte la aceasta discuție, asupra unei probleme atât de importante pentru ortodocși și anunță ședința viitoare pe ora 5 d. a.

În ședința de după masă primul care la cuvântul este *DI. prof. univ. Nichifor Crainic,* tratând chestiunea „Sectele și curentele mistice contemporane”. Oratorul predă liber, patetic chestiunea zicând, că ortodoxia nu e confesiune, ea e înșasă religia creștină alui Hristos. Își exprimă admirația față de lucrarea distinsului profesor univ. rus Bulacov din Paris intitulată „Ortodoxia” pe care o numește o capod'operă. În această carte se afirmă totuș un lucru care după Dsa nu corespunde cu realitatea s. a. că biserica ortodoxă ar fi pasivă. Biserica nu este pasivă, căci în cazul acesta ar fi încetat de a exista. Înșasă porunca dată de Mântuitorul apostolilor „Mergeți în toată lumea și binevestiți evanghelia la toată zidirea” îi denotă caracterul ei expansiv.

Biserica reprezintă unitatea de gândire a unei națiuni și nici o altă instituție nu este în stare să toarne într'o formă atât de ideală și unitară gândirea unui popor, ca religia.

Corpul nostru național este sfâșiat prin unatție și prin secte și mai nou prin ateismul agresiv. Primele elemente cari au venit la noi pentru răspândirea sectelor au fost străini de neamul nostru și nici măcar

cetățenii români n'au fost. Este de credință, că metoda cea mai eficace contra sectarilor, este recucerirea pozițiilor pierdute. Să se facă misionarism în mijlocul poporului, și între intelectuali. Spune, că și azi se întâmplă minuni, dar sufletul omenesc și-a pierdut sensibilitatea pentru aceasta. Înșasi unitatea națională este o minune alui Dzeu.

La sfârșitul cuvântării *P. Sf. Sa Ep. Grigorie* mulțumind oratorului, spune că neamul românesc este merit să treacă printre stâncile ateismului și indiferentismului religios, și în această situație trebuie să mulțumim lui Dzeu, că avem în mijlocul nostru un distins misionar laic, în persoana *Dlui profesor Nichifor Crainic.*

Al II-lea la cuvântul pâr. prof. univ. Al. Bulacu citindu-și referatul „Indrumarea tineretului către Hristos”. Problema face parte din misiunea internă. Tineretul care trece examenele cu note distinse cade la probele de examen ale vieții. Dacă băieții vin de acasă cu credință religioasă, este a se atribui mamelor creștine, dar școala de az a turnat plumb pe aripele credinței, cu care vin din familie.

Problema educației integrale nu poate fi rezolvită decât prin pedagogia creștină.

La aceasta *DI. Popescu Tudor,* observă, că în școală este o dualitate de autoritate. Profesorul de religie (catihetul) propune un lucru de ex. referitor la creațiune, ca în oara viitoare să fie contrazis de prof. de geografie, zoologie, ori de alte științe profane.

Ședința din 31 Oct. ziua III.

Prezidează *P. Sf. Sa Grigorie Leu Botoșeanu* Vicarul mitropoliei Moldovei și Sucevei. Se citește telegrama sosită dela Prea Fericitul Patriarh Miron și dela *I. P. S. Sa Mitropolitul din Prag.* Prea Sf. Grigorie Leu, aduce salutul și binecuvântarea *I. P. Sale Pimen Mitropolitul Moldovei,* și spune, că Basarabia a fost zala, care ne-a legat creștinește, de Kiew și Moscova și azi are iarăși misiunea de reîncreștinare a Rusiei căzută în apostazia bolșevică.

Intrându-se în ordinea de zi, Prea Sfinția *Sa Episcopul nostru Grigorie* își desvoaltă tema „Apostolatul laic”. Cu o competență rară în cunoașterea Sf. scripturi și a canoanelor Sf. noastre biserici, dovedește irepugnabil, nu numai dreptul, ci și necesitatea de conlucrare a laicilor cu clerul, întru apărarea și lățărea creștinismului nostru ortodox.

Din aceasta necesitate s'a născut în Ardeal „Frăția ortodoxă”. Constată cu regret, că păstoriții noștri au lăsat totul în sarcina noastră, și unii nici nu mai viețuesc creștinește. Avem foarte mulți intelectuali; cari sunt o mândrie a bisericii și a neamului nostru, a caror reputație a trecut de mult chiar și granițele scumpel noastre Românil, și aceștia ar putea face mult pentru înălțarea și apărarea prestigiului creștin

ortodox. Ar putea să ne dea un concurs foarte prețios la înființarea de societăți caritative.

Își exprimă dorința de a-l vedea pe toți aceștia mai aproape de Biserică. Arta de a captiva, și puterea de convingere a Prea Sf. Sale a făcut, ca să fie des întrerupt de aplauzele asistenței, iar la finea vorbirii corul seminarului teologic au întonat un dulos Tatăl nostru.

La această problemă dl Popescu Tudor își exprimă dorința, ca Biserica (Ierarhia) să dea mai multă atențiune laicilor, să cante a-l apropia de Biserică. Își exprimă nedumerirea, cum Frăția ortodoxă s'a înființat numai în Ardeal?

La aceasta Păr. Zenobie Brădean misionarul ep. Arad, spune, că Frăția ortodoxă a fost o necezitate momentană, cerută de situația specifică a Bisericii ort. rom. din Ardeal care a fost lovită mai simțitor de catolicismul, care este privilegiat și în statul român de toate guvernele, și care tacite sprijinește și azi sectarismul în dauna Bisericii ortodoxe.

Lucrul acesta a fost subliniat și de dl prof. univ. V. Ispir, că comandamentul are dreptul, la stări speciale, să ia măsuri speciale.

Prezidiul dă apoi cuvântul P. S. Sale Dr. Oreste Tarangul inspector misionar în Bucovina care-și citește referatul despre „Regenerarea Predicii”. Face o paralelă între ceea ce a fost și ce este predica.

Remarcă, că predicatorii de azi sunt prea abstracți. Părăsind izvorul principal al predicii. Biblia, au părăsit piedestrul solid pe care trebuie să stea predicatorul. Instrăinarea de biblie, a dus la instrăinarea de cel mai bogat izvor de inspirație.

La aceasta i-a cuvântul P. C. S. Păr. Dr. P. Țiuca protopopul Timișorii, care spune, că atât clasei de sus cât și clasei de jos îi lipsește conștiința creștină. Pentru a putea ajunge la un scop fericit, trebuie pe toate căile, și cu toate mijloacele de cari dispunem să formăm această conștiință religioasă, lucru neglijat până aci.

Dl. Mihai Bulacu, afirmă, că s'a neglijat teologia practică; Predica, care trebuie să fie constructivă nu numai defenzivă.

După această am vizitat seminarul teologic, condus cu multă destoinicie de Păr. Serghie Bejan, un priceput gospodar, și om cu frumoase calități sufletești. Prea Sfințitul nostru părinte Grigorie a ținut și aici o mișcătoare alocuție, elevilor, apărătorilor de mână a comorilor sufletești a poporul nostru. Am vizitat toate compartimentele Institutului, rămânând uimiți de ordinea și curățenia ce domnește acolo.

E de o frumusețe rară pictura capelei de pe lângă aceasta școală, executată cu multă pricepere de elevii școlii sub conducerea distinsului profesor de desen delacel Seminar. Această pictură prin selecționarea culorilor, prin aranjarea simetrică a tablourilor, decorative, sunt de o frumusețe ce

ar satisface și cele mai rafinate gusturi în materie de pictură. Sala de desen, are mai mult aspectul unui atelier de pictură unde tot elevii pictează icoane sfinte în stil răsăritean. Reconstruiesc picturi învechite și ori ce lucrare privind pictura bisericească.

Pr. Zenobie Brădean
misionar eparhial

(Va urma)

Cei doi apostoli ai credinții

Omul coștient de chemarea sa în lume, face o mică socoteală și peste datorințele și drepturile sale, față de familie, societate, neam etc.

Cu deosepire vor face aceasta, educatorii, crescătorii însuflețiți, în a căror putere și dibăcie, zace fericirea și viitorul bisericilor, neamului și patriei noastre. Acești factori îndrumători de suflete și apostoli ai credinții sunt preotul și învățătorul, cari au desăvârșit unitatea conștiinței naționale.

E o muncă a lor, care s'a realizat anonim fără gălăgie, dar tot atât de nobilă și fecundă, ca și gestul sămănătorului. Biserica și școala, cele două laboratoare de credință, moralitate și cultură, prin conducătorii cei înțelepți, au știut supune interesele proprii, marilor interese ale patriei și neamului. Dacă nu era la bază munca și însuflețirea lor nu licărea schințea sfântă de neam, lege și limbă, — nu alerga dorobanțul peste Carpați pentru a desrobi pe fratele său. Credeam că după realizarea visului nostru secular, vom putea muncii în tihnă și pe alte terenuri, unde ogorul este mai înțelenit, pentru a ridica poporul nostru iubit, la o situație morală mai bună, pe care cu drept cuvânt o merită. Experiența de toate zilele însă, ne-a spulberat aceasta credință. Drept aceea acești doi pioneri ai credinței, va trebui încă mult timp să stea la postul lor de onoare, pentru a feri poporul nostru bun și blând de dușmanii externi și interni, cari sapă la distrugerea temeliei bisericii, culturii și patriei noastre. În zilele critice de azi, datori sunt acești doi factori ai culturii românești a-și continua opera sublimă, prin iubire reciprocă și solidaritate perfectă, în toate acțiunile lor, asigurându-și totodată stima, respectul și încrederea altora.

Liviu Dublea

Misiuni religioase în Timișoara-Ronaț.

Sub presiunea cetelor de politicieni, cari asaltează în prezent conștiințele, satele stau cași marea sub biciul furtunelor.

În mijlocul acestor frământări ieșirea misionarilor în mijlocul credincioșilor se înalță, ca o insulă de refugiu în oceanul agitat.

O astfel de înaltă atmosferă morală s'a creat în duminica de data 26 Noembrie în parohia Timișoara-Ronaț, prin misiunile religioase, aranjate și conduse de neobositul protopop al Timișorii Dr. Patrachie Țucra.

Caracteristic, că pe la periferiile orașului, unde concurează mulțimea localurilor distractive întru a înbla sufletelor nenumărate și variate prilejuri de ispită mai vârtos în dumineci și sărbători, oamenii amăgiți de mirajul lumii acestela, uită de casa lui Dumnezeu.

Nu așa în duminica misiunilor. Glasul de chemare a lui Hristos, a fost auzit și ascultat. La serviciul religios, — pontificat de Pr. C. Sa Dr. Patrachie Țucra, protopopul Timișorii, cu asistența preoților Virgil Popovici și Ioan Jurma, — au luat parte nu numai credincioșii din parohie ci și o mulțime de oaspeți din oraș.

Interesul lor pentru misiuni a fost răsplătit de frumoasele cântări corale și mai ales de documentata predică, rostită de P. C. Sa părintele protopop Dr. Patrachie Țucra despre „Lăcomie“.

Sau comunicat pe lângă elevii școlii primare mulți adulți și credincioși

În după masa acelei zile credincioșilor li-să oferit noi prilejuri de înălțare și edificare sufletească.

În cadrul unui program, — executat de elevii școlii primare, sub conducerea distinșilor învățători, în frunte cu directorul școlar Pavel Bosica, — a conferențiat, ca reprezentant al asoc. „Astra“, scriitorul Traian Topliceanu prof. la șc. normală, despre „puterea familiei“. A-l asculta pe dl. Topliceanu vorbind este o adevărată plăcere. Tot în cadrul acestui festival a conferențiat cu putere păr. Virgil Popovici despre „Sentimentul religios.“ A vorbit și păr. M. Sora despre: „Primejdia sectelor.“

În cuvântul de încheiere P. C. Sa păr. Protopop Dr. Patrachie Țucra, recapitulând lucrările misiunilor mulțamește tuturor, celor ce au ostenit pentru succesul obținut și imploară binecuvântarea cerului peste aceste lucrări.

Sf. Sa păr. local Ioan Jurma în bine simțite cuvinte, mulțamește P. C. Sa păr. protopop Dr. P. Țucra, conferențiarilor, distinșilor lui colegi și colaboratori pentru concursul dat.

Credincioșii refânși pe la casele lor sau convins, că nici o distracție lumească, nu se poate asemăna, în binefăcătoarele lor efecte cu bucuriile duhovnicești.

Tie Flavlu.

Cerc religios în Ghiroda.

Patru copii bapțiști primesc Taina sf. Btez.

Trecutul Bisericii noastre naționale ne dă nenumărate mărturii despre puterea ei de rezistență, când au fost atacată pe toate căile de dușmani puternici, ca să o poată dezbrăca de caracterul ei național și ortodox. Timpurile de față au adus atacuri nouă, cari tind la destrămarea ei. Sectarii de toate nuanțele s'au năpustit asupra satelor noastre, ca să tulbure pacea sufletească a credincioșilor noștri. Se poate, că și păcatele noastre au contribuit la ranelor și suferințelor Bisericii cei vii a lui Hristos. Este fapt însă, că ne-am trezit și am pornit pe cale bună, bine pregătită și indicată de Prea Sfințitul nostru Episcop Dr. Gr. Gh. Comșa, ca să putem lupta ca oameni conștiinței de ceea ce voim și de ceea ce trebuie să facem pentru conservarea credinței ortodoxe, singura scăpare a poporului nostru și prin împărtășirea hranei spirituale trebuincioase și corespunzătoare să aducem pe cei rătăciți la sinul Bisericii-mame.

Spre a satisface acestei datorii, poruncite de Domnul, s'a ținut și în parohia Ghiroda în ziua de 8 Noembrie, sărbătoarea sf. Arhangeli Mihail și Gavril cerc religios sub conducerea Prea On. D. protopop al Timișoarei Dr. Patrachie Țucra cu colaborarea preoților V. Popovici din Timișoara—Mehala, Traian Barzu misionar tractual din Cerneteaz, Filip Doboș din Giarmata și Traian Brânzei preotul locului, care a știut pregăti cu zel și tact această serbare, în cadrul căreia aveau să se boteze 4 copii bapțiști a căror părinți cu mulți ani înainte trecuseră la bapțiști. Sf. Liturghie a fost celebrată în sobor și după cetirea sf. Evangheliei, copii chemați la botez sunt aduși în mijlocul bisericii când li-s'au împărtășit Taina sf. Botez și a sf. cuminecături. Credincioșii au rămas vădit impresionați de actul solemn al botezului săvârșit de părintele protopop asistat de 4 preoți. La priceasnă a predicat Părintele protopop despre credința creștină și puterea ei, predică bine simțită și presărată cu multe exemple practice, cari au mulțumit pe deplin sufletele dornice de hrană sufletească. Răspunsurile liturgice au fost date de corul tinerimei condus de învățătorul Gh. Ardelean.

După sf. Vecernie la ora 3 poporul s'a adunat la casa culturală, unde s'a ținut ședința publică a cercului religios cu colaborarea „Astri“, din partea căreia a conferențiat Dl. profesor dela Școala Normală Traian Topliceanu, iar elevii școlii primare de sub conducerea Dlui învăț. Gh. Ardelean au declamat mai multe poezii de conținut religios și au executat mai multe cântări, răsplătite cu aplauze.

A urmat apoi conferința Dlui Topliceanu despre dinasticismul poporul român, dovedind cu fapte din trecutul îndepărtat, că poporul nostru și-a legat viața totdeauna de Domnul său. Cu atât mai vărtos se cuvine, ca în timpurile de față, când poporul românesc este amenințat de mulți dușman, să țină tot mai mult la Domnul său, Regele Carol II-lea și moștenitorul tronului M. Sa Voivodul Mihai, care chiar azi își serbează onomastica.

De încheiere Părintele Brânzei mulțumește Prea On. D. protopop, cât și conferențiarilor pentru învățăturile sămănate în mijlocul credincioșilor săi, promițând că va lucra cu toată râvna, ca acele să aducă rod îmbelșugat.

V. Popovici

Conferință la Palatul Cultural.

Duminecă în 10 Decembrie, după masă la ora 5. părintele consilier eparhial Dr. Ch. Ciuhandu, a ținut la Palatul Cultural din Arad o conferință edificatoare, despre „Românii de pe granița de vest acum 200 ani.” Cu date istorice scoase din arhivele județului nostru conferențiarul a dovedit că înainte cu 200 de ani, comunel noastre de pe granița din spre Ungaria erau mai compact locuite de Români, căci în cursul timpului unele din ele au fost împistrite cu diferiți unguri pripășiți pe aici și aduși cu intenția să spioneze satele românești și să trăiască de pe spatele poporului nostru. Într-o limbă cursivă și cu date zdrobitoare părintele Ciuhandu a demonstrat că pretențiunile ungarilor asupra acestor locuri cari au fost românești dela descălecarea noastră aici — sunt neîntemeiate. Pentru conferința reușită publicul a făcut ovații autorului, iar studenții Academiei noastre teologice acompaniați de public au cântat „Pe al nostru steag e scris unire.”

Primar vrednic.

Ni-se comunică din Șilindia, că mai mulți sectari zși „tremurici” veniți din alte sate, au căutat să-și câștige aderenți și între creștinii ortodocși din Șilindia. Rătăciții însă s'au izbit de vigilența vrednicului primar de aici Ioan Moisă, care la început le-a aplicat „tremuricilor” o dojană părintească, pentru păcatul că ei au părăsit sf. Biserică ortodoxă, care este mama neamului românesc. Apoi le-a arătat drumul care duce afară din Șilindia, spunându-le să se reîntoarcă la Biserica mamă și să-și vază de treburile și familiile lor.

Dorim, ca fapta primarului Ioan Moisă din Șilindia, să fie imitată și de alți primari Români.

Două înmormântări cu tâlc.

Dumnezeu priveghiază și conduce pașii vieții oamenilor și nu părăsește nici pe cel cari se îndepărtează sau rătăcesc în drumul lor, căci știe cât sunt de mari ispitele lumii acesteia și ce puțin credincioși sunt acei pe cari l-a lăsat să stăpânească pământul cu toate comorile lui.

Nu arareori ni-e dat să vedem și azi lucruri pe cari nu ni-le putem explica, decât admitând că mâna lui Dumnezeu planează asupra noastră, relevându-se când într'un loc, când în altul.

Cel ce părăsește Sf. Biserică, călcând în picioare credința și datinile strămoșești, prea puțin își dau seama că Dumnezeu poate să le răstoarne toate planurile diabolice și prin nemăsurata-i iubire de oameni, să-i împărtășească iar cu harul și cu binecuvântarea sa. Așa să explice faptul, că mulți dintre sectari chiar înainte de moarte, cu voia sau fără voia lor, ajung iar în sânul bisericii care, ca o mamă bună, îi primește la ea.

Un caz care confirmă cele spuse mai sus s'a petrecut Vineri 20 Oct. a. c. în comuna Covășinț-Arad. Anume: Cu o zi înainte — Joi — încetează din viață Bocșa Ioan și Mitra Ioan, ambii Adventiști de ziua a șaptea, ba primul chiar presbiter al sectei. Unul a trăit 27 ani, iar celalalt 35 ani departe de biserică, batjocorind orânduiriile așezate într'ansa și necinstind Duminecile și Sărbătorile D-ului. Fiindcă nici unul nu-și avea trecerea făcută în regulă, în conformitate cu noua lege a Cultelor, preoții parohiei noastre Ioan Terebențiu și Gheorghe Balta, ambii foarte zeloși propovăduitori și apărători ai cuvântului Dumnezeesc, se prezintă în ziua înmormântării la locuințele celor răposați și cu energie și hotărâre dispun celor rătăciți să înceteze cu cântecele lor. Erau de față la ambele cazuri, pe lângă o mulțime mare de credincioși ai bisericii noastre, și foarte mulți aderenți ai sectei, veniți din Timișoara, Micălaca, Cuvin, etc. La ripostele lor preoții răspund, că trecerea ne fiind făcută legal, ei nu înțeleg să-și părăsească fiil tocmai acum în ultimul drum al vieții și că Biserica își face datoria și față de cel ce prin uneltrile vrășmașului au fost atrași din mijlocul ei.

Fără a mai continua discuțiile, ambii preoți oficializă înmormântarea cu cel mai mare fast, căutând în ambele cazuri ca prin predicile ținute să arate celor prezenți, că Dumnezeu nu părăsește nici pe cel ce se îndepărtează de el, iar Biserica se îngrijește și de fiil cari au părăsit-o în decursul vieții. Toți cei prezenți au rămas adânc impresionați și mulți ochi au lacrimat văzând cu câtă conștiințiozitate își păstoresc acești doi păstori turma încredințată lor.

Cu cântările și rânduiala Bisericii pe care ei au părăsit-o, Dumnezeu a voit ca acești doi fiil rătăciți, să fie conduși la lăcașul de veci, dând pildă vie celorlalți și întărind inima celor ce cred în el.

Covășințan.